

CEE-MAGREB

Els països del Magreb mantenen dues vies de relació amb la CEE. Per una banda la situació geogràfica els permet beneficiar-se de la política mediterrània comunitària, i per l'altra la seva pertinença a la Lliga Àrab els vincula amb la Comunitat a través del diàleg euro-àrab.

L'àrea de la Mediterrània i especialment el Magreb i el Machrek és considerada de gran interès per a la Comunitat. No hem d'oblidar que fora d'Irlanda, els països de la CEE són membres de l'OTAN i que aquest mar és el flanc sud, en el qual hi havia una notable presència soviètica durant tot el període de l'enfrontament Est-Oest.

A més del valor estratègic de la Mediterrània, la CEE desitja tenir uns veïns econòmics i socialment estables i per això ha pres aquelles mesures que afavoreixin el desenvolupament de la zona i especialment del Magreb.

Les bones relacions entre la Comunitat i els països del Magreb es van veure sotragades per l'adhesió de Grècia al 1981 i la d'Espanya i Portugal al 1986. Aquestes ampliacions comunitàries no van tenir a escala mundial el mateix efecte que la incorporació de la Gran Bretanya al 1973, però en canvi, van afectar de manera important als països magrebis.

Durant les negociacions entre Espanya, Portugal i la CEE, els països del Magreb van pressionar a nivell diplomàtic per tal que les conseqüències de l'ampliació els afectessin el menys possible. El Magreb té un saldo negatiu en la seva balança comercial amb la CEE, i si es perjudiquen les seves exportacions vers la CEE, s'està frenant la seva capacitat importadora, a la vegada que s'agreugen encara més els problemes econòmics que suporta, i això no és desitjable per a la Comunitat. Al mateix temps els magrebis argumentaven que la seva pertinença a la Lliga Àrab podia afavorir un millor enteniment entre els exportadors de petroli d'aquesta organització i la CEE. Aquest argument va perdre validesa en l'últim tram de les negociacions d'adhesió, degut al descens del preu del petroli i a la desunió existent entre els països àrabs exportadors de petroli.

El creixement demogràfic

La Mediterrània banya costes comunitàries i el que passa en els països riberencs influeix positiva o negativa-

ment a tota l'àrea i per tant a la Comunitat. D'aquí que la CEE desitgi intensament fer baixar la conflictivitat de la zona. La vinculació comunitària amb la regió es realitza per mitjà d'acords comercials amb la intenció d'evitar la inestabilitat política derivada de la inseguretat econòmica, tant com sigui possible.

Els països magrebis, que són aquells amb els quals la CEE manté unes re-

lacions més intenses dintre de la política mediterrània, passen dificultats econòmiques. I si a aquestes dificultats hi afegim el fort creixement demogràfic, tenim ja servida la inestabilitat social.

El diàleg entre les parts es canalitza a través de les institucions, entre les quals el Consell de Cooperació és l'òrgan màxim. El Consell està compost per representants de la CEE i del Magreb. Es crea també el Comitè de Cooperació amb la missió d'assistència al Consell.

País	Població 1990 (en milers)	2025	creixement 90-95	natalitat %
Algèria	25.363	50.590	2.9	36
Líbia	4.544	12.846	3.6	43
Marroc	25.138	44.367	2.4	31
Mauritània	2.024	4.962	2.8	45
Tunísia	8.168	13.283	1	26

Font: Nacions Unides.

seus productes industrials i un tracte aduaner privilegiat per a certs productes agrícoles. Per la seva banda atorgaven un tractament recíproc als productes comunitaris.

La cimera de París de 1972 marca l'inici d'una major globalització i uniformitat de les relacions entre la Comunitat i els països mediterranis. A la vista de la diversitat d'acords, la Comunitat decideix negociar una política uniforme per a tota la regió i comença a estudiar amb els països del Magreb, també Algèria, un acord més ampli que el de 1969.

El diàleg entre les parts es canalitza a través de les institucions, entre les quals el Consell de Cooperació és l'òrgan màxim. El Consell està compost per representants de la CEE i del Magreb. Es crea també el Comitè de Cooperació amb la missió d'assistència al Consell.

Però aquesta situació difícil no és nova, amb alts i baixos s'ha anat repetint durant dècades. Per això la Comunitat ha intentat establir llaços privilegiats amb el Magreb. França, peça clau en el procés de formació de la CEE, va veure satisfet, en el 1957, el seu desig de poder seguir comerciant amb les seves excolònies del Magreb, gràcies a una disposició del Tractat de Roma.

Al 1963 Marroc i Tunísia, en base d'aquestes disposicions, sol·liciten l'apertura de negociacions per a la firma d'un acord d'associació amb la Comunitat. En un principi els camps negociats van ser: intercanvis comer-

cial, cooperació financera i tècnica, i mà d'obra. Però l'acord obtingut el 1969 es va limitar al règim d'intercanvis i va ser considerat com una etapa en el camí vers una cooperació més gran que arribaria a l'establiment d'una zona de lliurecanvi.

El diàleg entre les parts es canalitza a través de les institucions, entre les quals el Consell de Cooperació és l'òrgan màxim. El Consell està compost per representants de la CEE i del Magreb. Es crea també el Comitè de Cooperació amb la missió d'assistència al Consell.

El diàleg entre les parts es canalitza a través de les institucions, entre les quals el Consell de Cooperació és l'òrgan màxim. El Consell està compost per representants de la CEE i del Magreb. Es crea també el Comitè de Cooperació amb la missió d'assistència al Consell.

Comerç agrícola.

Els productes agrícoles són l'apartat més important del comerç euro-magrebí. Les exportacions de productes agrícoles, pel seu volum, preu i sobretot mà d'obra invertida són fona-

(continua a la pàgina 17)

LA COMUNITAT I EL GOLF

La Comunitat ha mantingut durant la crisi del Golf una política tímida i de línies poc definides. Alguns països comunitaris molt de pressa oblidaren les posicions ja consensuades, com la Conferència de pau sobre l'Orient Mitjà, defensada reiteradament per la CEE abans de l'inici de la invasió iraquiana sobre Kuwait. La posició reticent d'Estats Units davant la celebració d'aquesta conferència s'ha vist enfortida pels canvis d'actitud d'alguns socis comunitaris. Canvis que entren en contradicció amb les intencions de la Comunitat de fer minvar la tensió en el Mediterrani, degut a les negatives repercussions que comporta qualsevol conflicte sobre els països riberencs de la CEE.

L'acció comunitària ha passat per dues fases des del passat 2 d'agost. La primera caracteritzada per una resposta ràpida, es va rebutjar l'ocupació abans que les NN.UU., i de forma uniforme, amb anunci de possibles sancions. La segona fase es caracteritza per una frenada en l'activitat, per la ruptura de la unanimitat i per la presentació de propostes de diàleg de forma vaga i tardana.

La imatge que presentava la Comunitat els dies abans del 15 de gener —data de l'ultimàtum de les NN.UU.— era una imatge desdibuixada, totalment a remolc de les decisions preses per al-

tres, sense plantejar-se iniciatives en cap moment al nivell esperat en el pla internacional per la seva potencialitat comercial.

Aquesta inactivitat ha suposat per a la Comunitat una pèrdua de prestigi davant del món àrab, una qüestió molt preocupant per a nacions que com França tenien una gran tradició comercial amb els països en conflicte. Però aquesta pèrdua de prestigi no es circumscriu a les nacions del Golf sinó que es nota entre les nacions de la Mediterrània occidental.

Els països del Magreb, amb els quals la CEE manté relacions privilegiades, es troben en l'actualitat en un moment difícil. Per una banda es van manifestar en contra de l'ocupació de Kuwait i àdhuc el Marroc va enviar tropes en el marc de la força multinacional en un clar alineament amb Occident. Per l'altra banda, la població magrebí s'ha mostrat contrària a la intervenció occidental i ha pressionat als governs respectius a defensar Irak. El resultat de tot això és el notable increment de la pressió social en els països del Magreb.

La filosofia de la CEE per a la Mediterrània Occidental és desactivar les situacions conflictives. El mètode empleat són els acords de cooperació que en millorar la situació econòmica frenen la tensió social.

La Comunitat preocupada pel seu reduït paper en la resolució del conflicte, i per l'evolució dels esdeveniments en el Nord de l'Àfrica, ha articulat una ajuda extra per al Magreb i ha decidit iniciar una ofensiva diplomàtica per explicar la seva posició per tal de recuperar el protagonisme.

La crisi del Golf no solament ha afectat les relacions de la CEE amb els països àrabs, sinó que també ha suposat una parada en el procés d'integració europea. Resultarà difícil que una vegada acabat el conflicte, es reemprenguin els projectes d'unió europea com si no hagués passat res.

Respecte a la unió econòmica i monetària la unanimitat ja fa temps que s'ha trencat. La reducció del creixement econòmic derivada de la crisi i l'increment imprevist de les despeses per la unificació alemanya, no auguren moments feliços per a la unió econòmica.

Arribar a un consens sobre l'establiment de la unitat d'acció en la política exterior és molt més difícil, donades les posicions clares i antagòniques que s'han manifestat en el si de la Comunitat.

No solament les relacions CEE-Països àrabs han estat perjudicades per la indefinició i inoperativitat de la Comunitat, sinó que la pròpia construcció europea ha estat víctima de la deficient actuació comunitària.

(continuació pàg. 4)

mentals per assegurar l'estabilitat econòmica dels països del Magreb.

La transcendència econòmica del comerç agrícola no té parí en ambdues riberes de la Mediterrània. Les importacions agrícoles comunitàries procedents del Magreb a penes arribaven els primers anys 80 al 0.6% de les seves importacions totals i es donava la circumstància que certs productes entraven en franca competència amb els produïts en la CEE. Per evitar la competència entre els productors de les dues zones es va decidir establir certes marques a l'estil de: contingents, calendaris d'importació, respecte de

les normes previstes per les organitzacions comuns de mercat i clàusules de salvaguarda. D'aquesta manera s'ha aconseguit salvar els interessos dels productors comunitaris al mateix temps que s'han mantingut els fluxes comercials entre les dues àrees.

Els fons de la cooperació financera provenen d'una banda del BEI i estan destinats a infraestructura, desenvolupament agrícola i finançament de les PIMES, i per altra banda dels recursos pressupostaris de la Comunitat, tot dividint-se en préstecs en condicions especials destinats a la formació de capital, desenvolupament rural i infras-

tractura social, i en ajudes no reemborsables utilitzades per operacions sense una rendibilitat immediata.

El desembre passat la CEE aprovà, després de la superació de les reserves gregues i alemanyes, el muntant econòmic destinat a la política mediterrània per al període 1992-1996. La quantitat pressupostada puja a 4.450 milions d'ecus —578.500 milions de pessetes— molta part dels quals aniran destinats al Magreb.

José Manuel Celonio